

Warszawa, kwietnia 2009 r.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

DONwu-en-0732-11/09

**Pan
Mariusz Poznański
Przewodniczący
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Kantaka 4
61-812 Poznań**

W związku z pojawiającymi się wątpliwościami odnośnie możliwości utraty prawa do ubezpieczenia w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przez sołtysów rolników, którzy zostali zgłoszeni przez urzędy gmin do ubezpieczenia w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w związku z zawartymi z nimi umowami zlecenia na pobór podatku rolnego, przedstawiam następujące stanowisko.

Stosownie do art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, z późn. zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia (zleceniobiorcami), oraz osobami z nimi współpracującymi, z zastrzeżeniem ust. 4. W związku z powyższym zawarcie umowy zlecenia co do zasady rodzi obowiązek objęcia ubezpieczeniem społecznym na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W świetle art. 13 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zleceniobiorcy podlegają

obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu – od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy. Z kolei objęcie tymi ubezpieczeniami stanowi negatywną przesłankę do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Wynika to z art. 7 i 16 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.).

Kwestia dotycząca pobierania podatku rolnego jest uregulowana na podstawie art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 z późn. zm.), zgodnie z którym rada gminy może zarządzać pobór podatku rolnego od osób fizycznych w drodze inkasa oraz określać inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso. Podobne regulacje w sprawie możliwości poboru podatków i opłat lokalnych w drodze inkasa zawarte są w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 z późn. zm.). Zgodnie np. z art. 6 ust. 12 tej ustawy, rada gminy może zarządzać pobór podatku od nieruchomości od osób fizycznych w drodze inkasa oraz wyznaczać inkasentów i określać wysokość wynagrodzenia za inkaso.

Z komentarza do art. 6b ustawy o podatku rolnym (L. Etel, S. Presnarowicz, G. Dudar, Podatki i opłaty lokalne. Podatek rolny. Podatek leśny. Komentarz, ABC, 2008) wynika, że uchwała rady gminy jest wystarczającą podstawą do nałożenia na inkasenta obowiązków wynikających z art. 9 w związku z art. 28 § 4 ustawy - Ordynacja podatkowa. Inkasent jest zobowiązany do pobrania podatku i wpłacenia go na właściwy rachunek. Na mocy uchwały rady gminy pomiędzy gminą a inkasentem nawiązuje się stosunek administracyjnoprawny. Także orzecznictwo sądowe potwierdza, że uchwała rady gminy stanowi źródło nawiązania stosunku prawnego z sołtysem jako inkasentem. W wyroku z dnia 11 stycznia 2008 r. sygn. akt II FSK 1526/06, dotyczącym powierzenia funkcji inkasenta, NSA stwierdził, że „źródłem nawiązywanego stosunku prawnego jest w tym wypadku uchwała organu stanowiącego gminy, a nie będąca jej następstwem, mająca czysto „techniczny” charakter, umowa z określoną – wyznaczoną na inkasenta osobą”. W wyroku z dnia 6 września 2007 r. sygn. akt FSK 1192/06, NSA stwierdził, że „inkasent jest podmiotem stosunków podatkowoprawnych, wykonującym zadania z zakresu administracji publicznej. Jest zobowiązany do wykonywania czynności w interesie publicznoprawnym. Obowiązek wykonywania funkcji inkasenta powstaje zawsze i wyłącznie na skutek zaistnienia okoliczności, z którymi przepis prawa łączy powstanie takiego obowiązku. Tym samym nałożenie obowiązku poboru podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu oraz sprecyzowanie zakresu tego obowiązku nie może nastąpić w drodze umownej.”.

W świetle powyższego, uchwała rady gminy stanowi konieczny, jak również wystarczający akt, na podstawie którego może być powierzona funkcja inkasenta, w tym wypłacenie wynagrodzenia w związku z pełnieniem tej funkcji. W związku z tym, że jak zostało wskazane, w przedmiotowej sprawie zawarcie umów cywilno-prawnych dotyczących pobierania przez sołtysów podatku rolnego jest niewłaściwe, należałoby rozwiązać te umowy, co pozwoliłoby objąć sołtysów rolników pełniących funkcje inkasentów, ubezpieczeniem społecznym rolników w KRUS, jeżeli utracili prawo do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w związku z zawieraniem powyższych umów.

W związku z powyższym, zwracam się z uprzejmą prośbą o możliwe najszersze rozpowszechnienie tej informacji.

Do wiadomości:

Pan

Julian Strącel

Prezes

Krajowego Związku Sołtysów RP

ul. Grzybowska 4 lok. 333

00-131 Warszawa